

יוסי אורן:

„באישור ראשיהעיר מותר לישון בגנים ציבוריים!“

כליכך הרבה פסטיבלים יש בארץ בזמן האחרון. שאפילו על חיפה נפל אחד מהם. בשבוע סוכות ייערך בחיפה הפסטיבל הבינלאומי לקולנוע, אמרו לי. שאלתי את יוסי אורן, שבמשך השנה הוא מנהל הסינמטק החיפאי, ועכשיו הוא אחד משני מארגני הפסטיבל, מה מירוש פסטיבל בינלאומי, הרי במילא כל הסרטים שרואים בארץ הם מהעולם הרחב.

יהיו כאן הרבה מאוד סרטים שבלי הפסטיבל לא היו זוכים לראות אותם. לא נציג סרטים אמריקאים, שאתם, במילא, רואים כל הזמן. נציג סרטים מארצות כמו יוון, נורווגיה, קנדה ועוד. 50 סרטים במשך ארבעה ימים.

● ומלבד הצגת הסרטים, מה עוד יהיה בפסטיבל?

יבואו הנה לפחות חמישה בימאים ידועים מהעולם. תהיינה מסיבות עיתונאים פתוחות לקהל הרחב, תהיינה הרצאות בענייני קולנוע, יהיה מיפגש בין יוצרים ישראלים לבין יוצרים אורחים ואנחנו מקווים שתהיינה גם סדנאות עבודה.

● האם יש איזה מכנה משותף לסרטים שיוצגו?

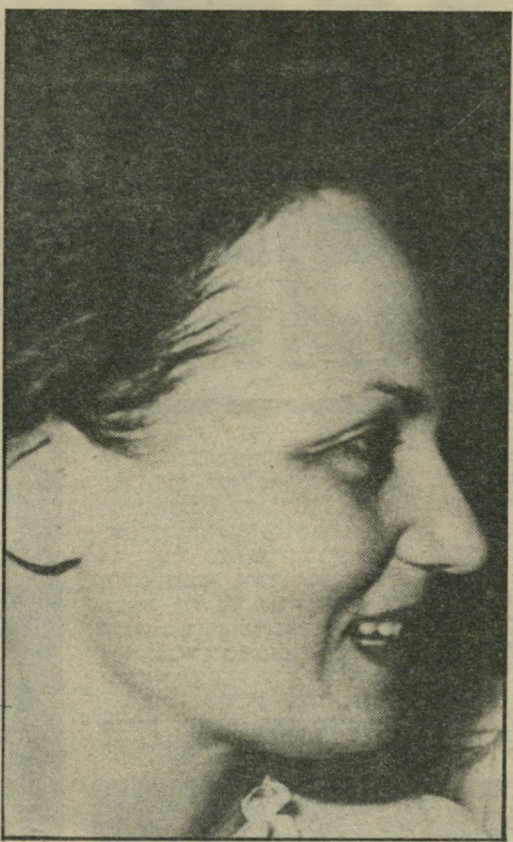
המכנה המשותף הוא שהם כולם סרטים חדשים שנעשו בשנתיים האחרונות. זה מלבד כמה סרטים קלאסיים שנעשו בשנות ה-20 וה-30 ושלקהל הצעיר שלנו לא תהיה הזרמנות לראות אותם במקום אחר.

● מדוע דווקא בחיפה, האם לא ברור שבתל-אביב היתה היענות יותר גדולה לנושא?

גם פסטיבל ניצה לא נערך בפאריס וגם פסטיבל ונציה לא נערך ברומא. חיפה זה מקום אידיאלי לעריכת אירוע כזה, גם בגלל יופיה של העיר וגם, כמובן, מפני שחיפה לא מוצפת באירועים כמו תל-אביב.

● בפסטיבל קאן מסתובבות כוכבניות ערומות, בוונציה יש בדרד-כלל מכות, איזה גימיק יש לפסטיבל חיפה?

כל בתי-העסק יהיו פתוחים אל תוך הלילה. בתי-הקפה יתפרשו על המדרכות ובגנים הציבוריים יהיה מותר לישון, באישור ראשיהעיר. הנה, יש גימיק.

שולמית לפיד:

„אולי ההסדר הדולארי יעזור לסופרים העשוקים!“

כאשר דיברתי עם יו"ר אגודת הסופרים, שולמית לפיד, לפני כחודשיים, היא סיפרה לי שסיפרה החדש, כחרט הנשבר, ראה אור והוא יהיה בחנויות הספרים תוך ימים אחדים. מאז אני מחפשת את הספר בחנויות ואיני מוצאת. הסתבר שהספר נפל קורבן לסיכסוך בין המו"ל לבין חנויות הספרים. ביקשתי משולמית לפיד שתסביר לי מה בדיוק קרה.

ההסדר בין חנויות הספרים לבין ההוצאות היה, עד כה, מבוסס על מחירים בשקלים. חנויות הספרים היו מתחשבות עם ההוצאה פעם בשלושה חודשים והמחיר היה משולם לפי המחיר בשקלים, שנקבע שלושה חודשים לפני כן. היום, הוצאות הספרים דורשות לעבור לשיטה הדולארית. כלומר, המחיר יהיה נקוב בדולארים וכל יום יעשה בעל החנות את החשבון, כמה עולה הספר בשקלים. את אותו החשבון הוא יעשה כאשר יבוא להתחשבן עם ההוצאה. חנויות הספרים לא מוכנות להסדר הזה, כי אז מתבטל האשראי שהיה להם עד כה.

● מה רעתך, מי צודק בעניין?

אני בצד הסופרים, כמובן. ואותנו עושקים כבר שנים. חותמים איתנו על חוים שאינם צמודים לכלום. משלמים לנו פעם בשנה או, במיקרה הטוב, פעמיים בשנה, והצ'ק שלהם לא צמוד ונוסע אלינו שלושה חודשים. כאשר דיברו איתי מההוצאה, אמרו שאם חנויות הספרים תסכמנה לעבור לשיטה הדולארית גם אנחנו, הסופרים, נקבל את התמלוגים בדולארים. אם יקיימו את הבטחתם, אז, כמובן, אני בעד השיטה.

● מצד שני, אם מחירי הספרים בחנויות יעלו כל יום, כמו שעולה הדולר, זה יגיע מהר מאוד למצב שעם-הספר לא יוכל להרשות לעצמו לקנות ספרים.

במילא בעלי החנויות מעלים את המחירים כל הזמן. אני לא חושבת שזה ייקר את הספרים עוד יותר. הטענה של הוצאות הספרים היא, שהחנויות מעלות את המחיר, אבל כשהן מתחשבות איתן הם משלמים מחיר של לפני שלושה חודשים.

● מתי נוכל לקנות את „בחרם הנשבר“?

כשאחד המצדדים יכנע. אבל בינתיים חנויות הספרים אומרות שיש להן מספיק מלאי והם לא צריכים ספרים חדשים, ומצד שני, ההוצאות אומרות שזה עניין עקרוני.

● ואת יושבת ומחכה?

לא. אני עונה לכל אחד ששואל אותי איפה הספר, ומספרת לו את כל הסיפור שסיפרתי לך עכשיו.

זיווית אברמסון:

„בחזרה לעדן היא אגדת ילדים למבוגרים!“

השבוע ירדה מהאקרון התוכנית שהצמידה אותנו לבתיים במשך ששה שבועות רצופים, מדי יום ג'. לכאורה סיפור משרתות בנאלי לגמרי. לא מישחק יוצא מן הכלל, לא בימוי גאוני, ובכל זאת שלאגר שכל מכריי האמיצים הודו שהם לא מפסידים אותו. והלא-אמיצים לא הודו, אבל היו צמודים למסך. שאלתי את הפסיכולוגית, זיווית אברמסון, מה עשה את „בחזרה לעדן“ לשלאגר כל כך גדול?

פשוט מפני שהסיפור עונה על הפנטזיות של כולנו. חלק מרכזי בחיים שלנו, לצערנו, הוא סיררה של השפלות ורחייה, ראה הנוד לוי. המישאלה הכמוסה שלנו, אחרי שררכו עלינו, היא להתרומם מעלה-מעלה, להיות בעמדת-כוח ואחר כך לנקום. וזה הולך בשני מישורים. בתחום ההשפלה אתה רוצה להיות עליון וזה מושג על-ידי השפלת השני. ובתחום הרצייה והאהבה, במקום להיות נידחה, אתה שואף להיות אהוב ורצוי, ואם יש עניין של נקמה, אז אתה רוצה להיות הרוחה.

● ואת כל השאיפות הכמוסות האלה מסדר לנו הסרט ומשאיר אותנו מאושרים?

כן, ובצורה הכי ילדותית. הסיררה הזאת, לדעתי, היא אגדת-ילדים. בחורה לא יפה, שממננת ורחייה הפכת להיות יפהפיה, רזה ונחשקת, הרפוקה מגיעה לעמדת-כוח וזה מדבר אל כולנו.

● לדעתך כולנו, או רובנו, מרגישים רפוקים?

למרבית הצער, לרובנו יש נטייה לתפוש את עצמנו כך. זה רגש עמוק וחזק שאנחנו סוחבים איתנו מהילדות, כשהיינו באמת חלשים וקטנים. ואת דרך סובלימאטיבית להתגבר על הרגשות האלה בעזרת הסרט, אבל סובלימאציה גסה ופשטנית מאוד, ולא כמו באמנות. על רמה, ששם הרברים יותר מורכבים, מעורבים ומרומזים.

● ואולי בגלל זה הוא מדבר אל כל האנשים, ללא הבדל באינטליגנציה וברמת-התרבות?

בכחלט כן.